

Democrație

Democrația poate fi comparată
femeie de stradă, ușor de se-
Desgustați de ea, începem să
dreptăm spre alte orizonturi.
ogرافul presei din Săbindar
registrarat acest fapt, deși cu-
rul este numai de gradul in-
sbea perceptibil.

gărind cu atenție ziarele de
— iudaice — se va putea
ta, cu ușurință, că și-au mo-
ntreg statul lor în lupta
regimurilor totalitare și că
din răspuțeri, pentru salva-
democrației.

luptă pentru democrație,
de mirare. În numele princi-
democratice ne-au cerut și
dat toate libertățile. Pentru
a gândi înseamnă a căuta
de disoluție, a scrie înseam-
se arăta raiul comunist, a
pentru introducerea lui și la
se întruni înseamnă a com-
la acest fel înțeleg democra-

diversiune, ne aruncă praf
vorbind de educarea masei
dumerit, mă întreb: în baza
drept vin să ne facă educa-
numele cui? Suntem noi un
inferior, incapabil de a ne
singur? O, desigur că nu
această mentalitate a lor
fi luată drept obrăncie,
ranța noastră este de con-

vânt nou bate prin toata
o luptă se dă între națio-
și între internaționalism. Nu
să fii proroc, ca să spui de
cui va fi victoria.

pe rând cad redatele in-
naționalismului și în locul des-
de comuniat vine naționalis-
constructiv, e firesc cu o re-
ere a libertăților, subordo-
ntul intereselor superioare
statului.

lucru incomodează pe cei
ga, în rândurile cărora gro-
format de jidani, care in-
prin democrație numai drep-
când li se pretind și datoru,
de sânge, se închid în ci-
umanitarismului și luptă din
ri contra războiului, muncă
că este în joc existența
ca națiune, — pentru ei ubi
patria.

toate lucrurile au un sfâr-
avea un sfârșit și desmățul
șției, anticamera comunis-

ad apusul desmățului, ca
medați strigă: „moare de-
„salvați democrația”.
O fi, dar unde ei vad moar-
vedem naștere, nașterea
nou pentru noi, a unei ere
oare a noastră ca națiune.

Phaedrus.

SPRITITE

scumpirea lemnului ia
hățul s'a scumpit.
adevereste încă od...

Povestea aurului...

— Maria Horváth nu-e soția lui Francisc Csermák? —

În două numere consecutive din
„Bravo” am relatat o mică parte
din activitatea soților Csermák.
Publicăm azi a treia și ultima parte
din marele nostru reportaj, ur-
mând ca celelalte momente din
bogata activitate a soților Csermák
să le adunăm mai târziu, în cadrul
unui reportaj, de proporții tot așa
de mari, și mai cu seamă, tot așa
de interesant, palpitant și inedit.

Aceste spuse, să reluăm firul
reportajului, dela scrisoarea maes-
trului Iosif Weber din Bratislava.

Csermák e bigam?

Tot în scrisoarea maestrului so-
bar Iosif Weber se afirmă că
Maria Horváth nu e soția le-
gitimă a pictorului escroc
Francisc Csermák.

După scrisoare, acest Franci-
sc Csermák ar avea la Bra-
tislava o soție de care încă n'a
divorțat. Despre Maria Hor-
váth, spune că odată se nu-
mește Schmidt, odată altfel,
și că adevăratul nume nu i-l

cunoaște nimeni. Cu cei 5 co-
pii ai soților Csermák — vom
continua a-i numi așa, pentru
a nu complica lucrurile — e
iarăș un pic de necaz. Maes-
trul sobar Iosif Weber, afirmă
în scrisoarea sa, că numai feti-
ța mică Anica ar fi a lor.

Despre ceilalți 4 nu știe nimic. În
legătură cu aceasta soția lui Cser-
mák a afirmat că nașul fetiței este
un consilier de curte. În realitate
— scrie Iosif Weber — fetița a fost
botezată de un cărmaci de pe va-
porul „SLEPA ILP 56774” anume
Tukusoci, dela care soții Csermák
au luat iarăș suma de 20.000 di-
nari.

Alte povești...

Din cele redate până aci, se poa-
te vedea că e departe încă timpul
când se va cunoaște totalul escro-
cheriilor comise de soții Csermák.
Și tot așa de departe pare și tim-
pul în care se va stabili adevărata
identitate a soției sau prietenei sale
Maria Horváthova, femeie urâtă,

bătrână, dar cu talent la mineai-
nă și dulce la vorbă, despre care se
spune că a fost culeasă de Csermák
dintr'un orașel din Ungaria...
Vorbeam mai sus de totalul sume-
lor escoracte de acești aventurieri.
Totalizând banii ridicați din Arad,
din București, din Bratislava și cei
luați în Iugoslavia, se ajunge la
aproape 5 milioane lei. Ce-au făcut
cu banii aceștia? Da ce-au făcut
cu ei? Întrebarea e la locul ei,
pentru că după cum am arătat, au
mâncat pe credit, s'au îmbrăcat pe
datorie, s'au împodobit tot pe cre-
dit, cadouri au făcut tot pe credit.
Atunci unde sunt banii luați? Un-
de? Iată o întrebare la care cu
greu se va putea răspunde, numai
dacă soții Csermák nu s'au gândit
să-i depună într'un loc sigur sau la
o persoană de încredere pentru a-i
avea după ce vor scăpa de închi-
soare și când vor ajunge la adânci
bătrânețe. Cine știe... Poate
presupunerea noastră, isvorită din
cumpănirea logică a lucrurilor se
va adeveri cândva spre bucuria
victimelor cari azi își plâng banii
și-și blestemă naivitatea și ceasul
rău când au cunoscut pe soții
Csermák...

7 kgr. jumătate aur.

Vorba dulce a Mariei Horvátho-
va, soția lui Francisc Csermák, a
adus mult. E caracteristic acest scris
faptul că în Arad sunt și azi, după
8 luni dela arestarea lor, oameni,
cari au încrederea în spusele lor.
Unii dintre aceștia sunt gata să ju-
re că povestea celor 7 jumătate
kgr. aur curat ce l-ar avea soții
Csermák, este adevărată. Unii din-
tre aceștia spun că barele de aur
sunt depozitate la un oarecare ad-
vocat dr. Schmidt din Cluj, alții că
e depozitat în podul casei unei per-
soane de încredere a soților Cser-
mák, iar alții, cu fantezie mai bo-
gată, susțin că aurul este ascuns
într'o pivniță din Podgoria Aradu-
lui. Toți împreună, visează
numai la timpul când soții Cser-
mák se vor elibera din închisoare,
curați ca zăpada, vor valorifica
aurul restituindu-le sumele ce le
datorează... Se poate întâmpla
să fie și așa, căci evanghelistul nu a
zis în zadar: dacă vei avea credin-
ță numai cât un bob de muștar și
de vei zice muntelui acesta să se
mute din loc, se va muta... Dar
noi, suntem necredincioși, nu în
evanghelist, ci în soții Csermák...

Și aci, încheiem deocamdată re-
portajul nostru, rezervându-ne
dreptul de a reveni de îndată ce se
vor mai produce fapte noi. Con-
siderăm o datorie a noastră desvâ-
luirea tuturor faptelor acestor două
exemplare de cetățeni streini, ve-
niți în țara noastră să jefuiescă
nașii și oamenii cinștii.

Pentru teatrul românesc al Aradului

— Apelul lansat de comitetul de patronaj —

Comitetul de patronaj al teatru-
lui românesc din Arad, a lansat,
către publicul românesc de aici,
următorul apel:

Insufletirea și interesul cu care
opinia publică, autoritățile, institu-
țiile și societățile culturale, cât și
direcțiile teatrelor naționale au
imbrățat anul trecut inițiativa ce-
lei dintăiu stagiuni de teatru roma-
nesc permanent la Arad, — au ară-
tat dela început că ideea este în-
dreptătită la o viață de lungă du-
rată și la înfăptuire care cere doar
perseverența și hotărâre.

Indemnați de aceleași tomande-
mente de ordin politic, cultural și
de artă, cari au determinat primele
începuturi atât de fericit realizate,
ne prezentăm din nou publicului
românesc al Aradului cu chemarea
pentru cea de a doua stagiune de
teatru românesc permanent al Ara-
dului în concesiunea asociației zia-
riștilor și publiciștilor români din
Arad.

Increzători în sfințenia cauzei pe
care am îmbrățășat-o convinși că
prin mișcarea ce am pornit promo-
văm o operă națională de o semnifi-
cație covârșitoare, facem apel uni-
nou la iubitorii de teatru spre a
sprijini strădaniile ce vor să așeze
pe temelii solide un așezământ de
cultură și vor să servească în acest
chip nevoile unei frontiere spirituale

în strălucita haină a artei noas-
trule.

tărât să dea anul acesta, în cadrul
și spiritul programului executat
anul trecut, o serie de cel puțin 16
piese, drame, eventual muzică, că-
te o reprezentație de fiecare săp-
tămână, începând dela 1 Decem-
brie, pe un interval de patru până
la șase luni.

Români, sprijiniți cauza teatru-
lui românesc în aceste ținuturi
fiindcă el este chemat să legitimize
în fața lumii și în numele unei
culturi superioare drepturile noas-
tre indestructibile asupra pământu-
lui strămoșesc. O viață culturală
intensă impune respect, dezarmează
și apropie. Teatrul este unul din-
tre factorii cei mai importanți în
această operă vitală pentru neam
și viitorul său. Dați concursul vos-
tru pentru continuarea și adâncirea
operei începute.

BLANĂ SAU?...

Nevasta unui amic al nostru are
ambii mari. Ii place mai ales să
fie elegant îmbrăcat. Nu de altceva
da știți... să crape Popeasca de
necaz. Alaltăieri l-a oprit pe scum-
pu-i bărbătel în fața unei vitrine cu
blănuri în apropierea căreia se in-
stalase un vânzător de castane pră-
sute.

— „Hai dragă cumpără-mi o
zău mi-e atât de frig!...
scumpa mea, n'ar fi

Iuán Nojîă scrie :

— Iacã mã am auzit sã pã Duminicã vin neșce scriitori la noi la Arad. Apu io cu mincea me gila sat mam gãngit cã șie mai trebe sã vinã scriitori la oraș cã iest il doarã gestul

la casa orașului la trebonal, irășbirãime, la prifecturã și la cãmara șe gi muncã. Pã tã locu la tã scriitori și tãtã xluș scrie și nu lucrã nimic. Apu șe sã vã mai spun cã cãntãlãrile fiscalãșilor la șie lele plinie gi scriitor și mam tã mlierat io cã in care cãntãlãri io mai bãga pã scriitori șeor vini Duminicã și ca sã șciu lam întrebat pe domn drector a nost gi la foaie și iel mnio spus cã așia șie vin Duminicã nus scrietori gi așia gin cãntãlãri numa ge așia care scriu cãrți gi șicic și verșuri pãntu focile șiele mãndre și scriu la foi așe cum scriem și noi agicã io și cu domn drector gila noi gila Bãravu. Noa atunș sã schimbã treaba și mam hotãrãt sã mã duc gi io Duminicã aclo la curcea șeia marie gi pã malul Murãșului sã ascult sã vãd cã scrie și mai fainã gicãt noi așii la Bãravu. Apu șeoi vige voi scrie pã giamu o sãptãmã.

— In sãptãmãna șie tricu uitãt sã vã spun cã vine la Arad on țircus da gi așia cu dobitoãșe gin tãtã lamea nu țircus ge așia gi carie o fãcut domnu Tãtãriescu cu domnu Mihãchie la Bucurieșci. Și apu mam dus și io sã vãd cum il la țircus cã darã gi cãnd so lubit tata cu mama pã poșiea me nam vãșut triabã gi asta. Și am vãșut aclo tot flãul gi dobitoãșie da nișii unu nu mnio plãcut ca alifãnti. Noa așie șie și io cãș gi hasnã la casa șomalui dacã lie poace țnie. Cã darã on alifãnt gi așia il cãt casa gi mare și dacãl ingreși binie și il tai pã Crãștin atunș tumna binie nuții mai trebe pore pã tri patru ani cã numa o șoaneã gea lui trage vo douã mãșii. Apu geaclo al șie mãnceã pãnã ce ie dreacu pã vreme gi coeșã și iarna cu cureci umplut.

— Gi cãnd mie mor tã plãcut fecile da nișii unu nu mnio plãcut ca o fatã carie nio trãmis mai sãptãmãna triccutã abolimentu la Bãravu ce sãm cumpãr cușmã pã lãrnã cã clopu mniou gi bucece il bun numa gi umbrã. Apu țușeo bașia ioi mulțãmese cã șo gãngit la cãpãțina me numa bani șe mnio trãmis nus gistiũ așe cã trebe sã mai așcept on pic sã mai strãng o doui pãnã moi puce cumpãra cușmã. Mai rãbd o țirã cã și frigu sãnãtos cã ce fașie mai fris on plã la ereri. Numa pre mult iarã nui bun cãșii ingeãșã mincea.

— Noa și unã gi bucurie pãntu noi. Vã spun așii ca sã șcie tãt natu cã domnu doftor gila noi gin redafție așia șe scrie gi țãce beceșãgurile domnieșci so incregințat ce fatã. Tarie mã cem io cã doftorul nost Flaymuc giamu nãince o trebi mã margã și iel la alt doftor agivãrat ca sã sã liecuiãșã gi dragostea pãntu mulere mai ales dacã mulereã o prãbãli la iel gi cap sã vadã dacã bligele la gestul gi tari. Io nu vreu sã pãșascã lucru aiestã da nu mam putut rãbda sã nu mã gãngese la rãu. Io zic cã mai binie sã trãiascã in pașie și sã facã prunșii mulți ca sã sã facã abolenții la Bãravu nost.

— Mã și amu sã bãgați gi samã cã domnu drector o hotãrãt ca șinie așie trãmice amu abolimentu pã anu viitor capãtã foale gi șinște pãnã la anu nou. Da numa așia care pãnã amu nor fost abolimentã la Bãravu. Mã amu fiți cuminți gi trãmiceșii bani pãntu aboliment cã atunș cãpãtãți foale pã geacicea.

NADLAC

— Tot despre faptele „cinstite” ale birãului Vãșãlie trebuie sã scriem și azi. Cu toate cã se laudã cã i-a reușit sã ne mute corespondentul din Arad am gãsit noi pe un altul, care il va „zgãndãri” tot așa ca și pruncul lui Palci. Mai nou, acest individ, a promis unei bande de bãtãușii, in fruntea cãreia se afla ocașul Boja cu Laudis din bujac, suma de 7000 Lei, dacã bat pe „domnișorul Tibi” și pe incã alți doui gardiști. Din aceastã sumã, a și dat avans fiecãrui ocaș, cãte 500 Lei. Ceia ce-i mai interesant in afacerea aceasta, e faptul cã bãtãușii nici n'au indrãznit sã se apropie de nimeni, trãgãndu-i pe sfoarã cu banii...

... Noa, spuneți Dv. ce fel de om poate fi Vãșãlie al nostru, cãnd își face de lucru cu oameni ca Boja!...

— Popa Niculae, dupã atãta rușine induratã de credincioșii, s'a apucat sã facã zidul Sf. Biserici. Una inșã nu ințelegem: de ce o parohie așia bogatã ca Nãdlacu a rãmãs pãnã acum fãrã zid și de ce tocmai in toiu lernii se apucã sã-i execute?...

GURAHONȚ.

Gurahonțu a avut sãptãmãna trecutã alegere de primar. Propaganda jidano-baptistã executatã printr'un șefuleț de pãdure — prea puțin muștruluit in politicã — a eșuat, rãmãnãnd cu buzele umflãte, iar primar a fost ales cel dorit de toatã lumea creștinã.

Paltoane pt. Dame

Cumpãrați numai la firma

MENCZER

— fiind marfa lui mai leștinã și mai bunã
ARAD, Palatul Fischer Eliza

BUTENI

Se spune cã un tãnr milos și cu suflet bun și nobil, a avut de grijã sã se conformeze bunei cuvințe de a ajuta vãduvele. Așa, intr'o searã ajutase pe o tãnrã vãduvã care in fundul grãdinii voia parcã sã se urce intr'un pom. Ceiace ne mirã este faptul cã nu știm cã ce cãuta tãnrã vãduvã in pom seara. Știm inșã cã dacã persoana care era martor ocular s'ar fi dus la ei și i-ar fi privit mai de aproape ar fi observat pe fața tãnrului broboane de sudoare, dovadã cã a ajutat-o din toate puterile...

IGRIȘ.

— Viteazul Chentã, cãrui-i mai zice lumea și „Vinceze Csiardas” care spre batjocura satului a fost bãtut de Turcu-Costãu, s'a pus in capul actualului primar Jicu Mihãi, ca sã numeascã de casier comunal pe un om al sãu. Actualul primar refuzã, spunãndu-i: dacã omul tãu este așa de bun, pentru ce nu l-ai pus tu de casier cãnd erai primar, ci-l injurai peste tot?

Ce rușine, azi așa și mãine altcum.

— Niște rãu fãcãtori Duminecã noaptea au spart ferestrele popii Grigorie, rușine sã le fie!

— Lumea vorbește cã Turcu și Costãu ar fi hotãrãt pedepsirea șvabului Tilinder. Cum, incã nu se știe?

ȘICULA.

In Șicula se continuã cursurile la academia de visitatori de carne, in prezent inșã de „carne crudã, fiindcã cele pentru „carne tocatã” (faschiert) au dat faliment incã in anul 1935, instrumenle ajungãnd in podrumul primar (vezi anexa de oale de aclo).

Cursul pentru „carne crudã”...

HÄLMAGIU.

— Sãrmanul nostru morar Bușã a fost fotografiat in tre douã statui femeiește imbrãcate in rochia... Evei, iar fotografiile vor fi pus in curãnd in vãnzãrea in piãta Hãlmãgiului... Și Doamne, ce bine au reușit! Mai bine decãt toate cele dela Vața sau dela Brad!

— In urma cãtorva lucruri o dudușã din „Pietrar” a primit cadou un lacãt mare, uns bine, pentru a-i luneca mai ușor și fãrã durere prin buzele mente sã fie inchise. De, așa pãște cine vorbește prea mult.

BARSA.

Baronul nostru, client obișnuit al acestei rubrici, se întrece cu gluma... Cãt timp s'a ținut de fleacuri inofensive, l-am considerat așa cum e. Dar in ultimul timp a inceput sã facã reclamațiuni contra superiorilor sãii, cu gãndul de a le lua locul. Evident, dorința lui nu e din domeniul posibilitãților. Dar pentru cã acest baron — adicã Inv. Mazilu — incurcã numai lumea, ar fi de dorit ca organele școlare sã-i anchetese nișel activitatea școlãrã și extra și sã-i sancționeze, doar se va liniști!

— Vreți sã primiți „Bravo!” gratuit?

— Trimiteți imediat abonamentul pe un an și pãnã la anul nou primiți „Bravo!” gratuit!

SALUTUL LIBERAL.

Un simpatic funcționar dela prefectura județului are simpatii platonice pentru partidul liberal.

Miercuri am fost pela prefectura pentru a mã interesa de noua lista a guvernului Tãtãrescu. La intrãre am fost primit de acel simpatic funcționar amintit cu mãna dreaptã intinșã in sus in semn de salutare fascist. Uitãndu-mã mai bine, vãzut inșã cã degetul mare de mãna dreaptã il era inchis inãntãtru spre podul palmei, in așã incãt pãrea cã vrea sã arate numarul patru.

— Ce-i asta, l-am întrebat, salut mai e și ășta?

— Incã patru ani! a fost rãspunsul.

Suntem siguri cã salutul a fost inventat numai pentru a bãga draci pe național-țãrãniști.

Haine, paltoane de toamnă
Cãrãți și vopșești
HOSPODA
ARAD
Str. Eminescu 4. Str. Stroescu

TOT CARTELUL.

Dupã cum se știe in tre liberali, Pãdãrștii s'a incheiat un cartel electoral. Ceiace nu se știe inșã e țãrãntul cã atunci cãnd d. G. Tãtãrescu a propus dlui Valda cartelul, se rãspuns:

— Propunerea mã onoreazã, eu cu dta mã consider in cartelul acum doi ani!...

SPERANȚE SPULBERATE.

Unul șotiu i-a trãznit prin mințea cã in seara cãnd se aștepta o șeșã mai prechã asupra viitorului țãrii, de guvern, sã alcãtuieșã o listã național-țãrãniștã, și s'o împãrtășe prin cafeana mai ales celor care speranțe de toatã lumea cunoșcãu.

Victima cea mai reușitã a fãcã colonelul Babescu care zimbeșã deã și comenta cu o convingere șuoșioșãtoare lista sigurã și mai șicã se și vedea instalat in scaunul primar al orașului Arad, pe care dupã chiar spusa d-sale — ocupã dacã interesele publice cere-o.

Pãcatul este inșã cã in afãri interesele publice mai are un vãnt de spus și partidul — in cã vine mai tãrziu — și, dupã deștele noastre informațiuni, șoana designatã pentru locul de mar municipal nu seamãnã nicã nime și nici la fisionomie cu șoticul și capabilul domn colonel Babescu.

Dar poate sã-i se deã satisfacție in altã parte. De pildã cu viciu subsecretariat de stat sau așã va...

Mașini de scris
de vãnzare și de imprumut.
M. Szegfű
Arad, str. Brãtianu 7. Tel. 11-11
Atelier special de reparãturi pentru:
mașini de scris
mașini de calculat
tocuri rezervoare
hãrtie — șapirograf — indigo
toate accesoriile pentru mașini de scris.

CE VREA EL...

Tãnrul cãșãtorit șeseșo la ția și coboãrã la un hotel.

Mirele ceremonioș ințreabã — Ce vrei, dragã, sã mã șerșãș no urcãm in camerã?